Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Skanning / foto af tekst.

https://uforbederlig.dk

Udarbejdet af Niels Jensen

Øreskrifter for Folket.

Lige for Lige, en Historie af Bertel Elmgaard. — Nord og Syd, af Plenge. — M. m.

Med 12 Billeder.

Kjøbenhavn.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Trykt hos J. H. Schultz.

1882.

Øreskrifter for Folket.

Under denne Fællestitel vil efterhaanden udkomme en Række særdeles billige Hæfteskrifter, indeholdende Fortællinger, Digte og oplysende Skildringer af Natur og Folkeliv.

Nr. 1. **12 Fortællinger** af Folkets Almanak, med 30 Bill. 40 Ø.

— 2. **Kjærlighed og Had,** Fortælling af C. A. Thyregod. — **Lindormen** efter Hebel. M. m. Med 10 Billeder. 10 Øre.

— 3. **Det ene Fornødne,** af Chr. R. — **Vilhelm Tell** af Anton Nielsen. — **En uventet Tilstaaelse.** — **Et Væddeløb.** — **Nisserne i Bjergby Bakke** af Em. Henningsen. M. m. Med 8 Billeder. 10 Øre.

— 4. **Fra Oldtiden** af Fr. W. Horn. — **Petersens Grise** af A. Andresen. — **Husmandsfamiliens Middag** af Camillo Brun. — **Historien om hvordan Jens Rødbro fik Korset,** fortalt af ham selv. M. m. Med 14 Billeder. 10 Øre.

— 5. **En Gudsdom,** Fortælling af Knud Skytte. — **Efter en Sygdom.** Med 4 Billeder. 10 Øre.

— 6. **Nissernes Julekvæld** af Emanuel Henningsen. — **Troldkonen i Stenbaaden,** ved Carl Andersen. — **Til Kukmanden kom,** jysk Skjæmteæventyr ved Evald Tang Kristensen. Med 13 Billeder. 10 Øre.

— 7. **Kvindetroskab** af Zakarias Nielsen. Med 4 Bill. 10 Øre.

— 8. **Baadsmanden fortæller** af C. Middelboe. — **Den ny Avis eller den uheldige Peter.** — M. m. Med 12 Bill. 10 Øre.

— 9. **Spøgelsevognen,** efter en sand Begivenhed, fortalt af Em. Henningsen. — M. m. Med 7 Billeder. 10 Øre.

— 10. **Enkens fortabte Søn,** Fortælling af C. A. Thyregod. Med 4 Billeder. 10 Øre.

— 11. **Ridefogdens Søn,** Fortælling af C. A. Thyregod. — M. m. Med 11 Billeder. 10 Øre.

— 12. **Et fattigt Hjem,** Fortælling af Anton Nielsen. — **Agnete med Guldhaaret.** Med 5 Billeder. 10 Øre.

— 13. **Geoachino.** Fortælling fra Italien af P. P. — **Mosede Haus,** et Sagn. — M. m. Med 8 Billeder. 10 Øre.

— 14. **Skytten paa Hvam,** Fortælling af Emanuel Henningsen. — **Den fiffige Rekrut.** Med 16 Billeder. 10 Øre.

Lige for Lige.

En Historie af Bertel Elmgaard.

Overgaarden, et Par Bøssefkud uden for Hvejsel By, boede der i sin Tid en Gaardmand, ved Navn Morten Bæk. Det var en holden Mand, den samme Morten; foruden en god Gaard samt en dertil hørende solid Besætning sagdes han at have mange Grunker paa Kiste- eller maaske rettere paa Sengebunden. Hvor mange, var et stedse svævende Spørgsmaal, hvorom der mellem Aar og Dag fremsattes talrige Gisninger, men et bestemt Svar kunde ingen give. Nogle talte om en halv Skjæppe, flere om en hel, og hertil føjede endnu enkelte, at den skulde være toppet. Hvad der var det rigtige, er altsaa ikke godt at vide; men saa meget er vist, at Egnens Gaardmænd ingenlunde var Stodderkonger, hvad de for den Sags Skyld da heller ikke er endnu, og at Morten Bæk var en af dem, der havde den vægtigste Pengepung og, som en Følge deraf, en meget vægtig Stemme i alle Sager og Anliggender, de kommunale iberegnet, det er nu lige saa vist. Hvad Morten Bæks egen Person angaar, saa var det en bred, lavstammet og velnæret Skikkelse, ikke uden Anlæg til Fedme, som paa forskjellig Maade gav sig til Kjende. Ansigtet var rundt og bredt og laa det mørkerøde nærmest; Munden syntes næsten altid at fortrække sig til et vist smørret Grin, som parrede godt med det svinepoliske Udtryk, der altid laa i de smaa plirende og lidt skjævtsiddende Øjne.

Blandt Mortens Sognefolk og Medborgere ansaa Flertallet ham for en særdeles vigtig Mand, en Stormand, en af Grundpillerne, hvis Gavn og Virksomhed Sognet nødig kunde undvære, og man havde ved flere Lejligheder søgt at vise ham sin Tiltro og Agtelse ved at overdrage ham forskjellige Tillidshverv. Han var saaledes ikke alene Stævningsog Ligsynsmand, men han havde ogsaa en Gang siddet i Sogneraadet og i sin Tid lige været paa Nippet til at blive Sognefoged. Samme Folk mente ligeledes om Morten, at han var en overmaade klog Mand og en fiffig Mand, og at det netop var disse Egenskaber, han skyldte en stor Del af sine Grunker; thi efter

hvad man sagde, var der ikke faa, der paa Markeder og ved Hjemmehandler var blevne taget ved Næsen af ham. Der fandtes i Hvejssel imidlertid ogsaa et, rigtignok rent forsvindende, Mindretal, hvis Medlemmer tillod sig at have en anden Mening om samme Morten Bæk. Hans Vigtighed og Betydning for Sognets Velstand og Bestaaen vurderede de meget lavt, over for hans Fremstillinger af fiffige og snedige Bedrifter, som Flertallet altid tog for gode Varer, viste de sig temmelig kritiske, ligesom de heller ikke altid syntes at vise hans store Kløgt og Fiffighed fuldt saa megen Respekt, som Morten nok selv kunde ønske sig det. Hvad Morten angaar, saa stillede han sig naturligvis paa Flertallets Side, og dette, at han var en klog og listig Ræv, hvem ingen let skulde løbe med, ansaa han lige saa vel for en Dyd som dette, at han var en „holden" Mand. Det vilde have været saare vanskeligt at afgjøre, hvornaar Smilet var bredest om hans Mund, Udtrykket livligst i hans Øjne, og hans indre Triumf størst, enten i det Øjeblik, da han snød en af sine gode Venner, det være sig for en Mark eller en Halvhundrededalersseddel, eller i det næste, da han med en rygende Kaffepunsch foran sig sad og fortalte en anden endnu bedre Ven Begivenheden paa den mest omstændelige Maade.

Som sagt, Mortens Beundrere dannede det langt overvejende Flertal af Sognets og Egnens Befolkning, og Modstandernes Antal formindskedes endog i en betydelig Grad, da det en Gang lykkedes Morten at overliste den Hvejssel Kromand, der ellers ogsaa havde Ord for at være en „lun Bro'er", og i hvem man havde ment at finde Morten Bæks „Bussemand".

En kold Vinterdag var Morten nemlig kommen ind i Krostuen og havde forlangt en Kop varm Kaffe men da han havde faaet godt og vel Halvdelen af den brune Drik til Livs, opdagede han til sin store Ærgrelse, at Resten var „tyk" og aldeles udrikkelig.

„Det skal du saagu ikke bryde dig om, lille Morten," sagde Kromanden med et Smil, „det er det tykke, der koster Pengene."

„Det er et Ord!" svarede Morten og skød hurtig Koppen med den tykke Kaffe hen mod Kromanden. „Værs'god; altsaa har jeg jo ikke noget at betale, tihaahaahaa!"

Dermed maatte Kromanden lade sig nøje.

Men des værre er intet paa denne syndige Jord af lang Varighed, alt maa underkaste sig Forgængelighedens og Forkrænkelighedens Love, og det Ry, som omgav Morten Bæks store Klogskab og Fiffighed, dannede ingen Undtagelse.

I den nederste Ende af Hvejsel By stod en Sommer et Fæstehus ledigt, og da Efteraaret kom, flyttede et ungt, nygift Par der ind. Det var Snedker Jens Tislund og hans Kone Stine. Jens var barnefødt og opvoxet i en anden Egn, saa han hørte i Grunden slet ikke til de „Hvejslere"; men ved i et Par Sommere at have haft stadigt Arbejde hos Byens Gaardmænd var han bleven kjendt der paa Egnen ikke alene for at være en dygtig Snedker og Tømrer, men ogsaa for at være en rigtig Spadsmager, der kunde finde paa alle de Gavtyvestreger, som kunde tænkes. Glad og ved et friskt Mod var han altid, og ved sit Arbejde sang og spøgte han, saa lang Dagen var. Han forstod at vinde alles Agtelse og Velvilje, og det lige saa meget ved sin raske Færd som ved sine muntre Indfald. Han og hans unge Kone havde nu slaaet Bo i Hvejsel By, rigtignok med saa godt som et Par tomme Hænder, men med Hjærter fulde af Haab og god Fortrøstning til Fremtiden. Til Huset hørte en lille Jordlod, hvorpaa der kunde holdes et Par Køer. En Ko havde Konen bragt med sig, det var hendes hele Medgift; at skaffe den anden til Veje blev saa som rimeligt var Mandens Sag.

En solmild Efteraarsdag kort efter Brylluppet trak Jens Tislund sin Søndagsfrakke paa for at gaa ud paa Handelen.

„Hvor har du nu tænkt at gaa hen, lille Mand?" spurgte Konen, i det hun paa den omhyggeligste Maade bearbejdede hans Rygstykker med en solid Hestehaars-Børste.

„Op til Morten Bæk; jeg har hørt, at han har et Par, som han vil sælge," lød Svaret.

„Ja, lad mig nu se, at han ikke narrer dig," vedblev Konen smilende, „og se saa at faa en, som skal kælve til Jul, du ved nok den rødhjelmede bliver sèn[1]) til den Tid."

Dette lovede Manden, thi hvad lover en nygift Mand ikke sin Kone, især naar hun er saa kjøn, som Jens Tislunds var.

Jens skraaede tværs ned over Bymarkerne efter Morten Bæks Gaard. Ankommen her til traf han Manden selv uden for i Vedkastet i Færd med at mønstre fire store Kornhæs. Saa fordybet var Morten i Beskuelsen af disse og saa fornøjet over det næsten sommerlige Vejr, der kom udmærket til Pas for Rugsæden, at han først mærkede Jens Tislund, da dennes „Goddag, Morten!" pludselig lød ved hans Side.

„I, se, se, er det dig, Jens, Goddag," gjenhilste Gaardmanden.

---

[1]) gold, eller holder op at malke.

„Sikken et Vejr vi har faaet, Morten," sagde Jens og kastede et Blik ud over Markerne, der laa og badede sig i det rige Efteraarssollys.

„Ja, det maa du nok sige, bitte du. Gud ske Lov for det, det er magelig et halvt hundrede Daler værd."

„Ja saa'gu," ytrede Snedkeren, „for hvem der har dem."

Man talte nu videre om Vejr og Rugsæd, Mergelkjøring og sligt, omsider kom Jens frem med sit Ærende og spurgte, om Morten havde en Ko at sælge.

„Jeg har mange, bitte du," svarede Morten, „en hel Snes, og Stads Kram til Hobe. De har kun en eneste Fejl, og det er, de koster ikke noget i de Tider, vi har."

„Det kan I sagtens sige, der skal sælge," sagde Jens, „men vi sølle Djævle, der maa kjøbe!"

„Hæ, hæ, jo I er at beklage. Men følg nu med hen i Nødset[1]), bitte du, vi kan jo se paa Krammet. Kan være, vi kan smække en Handel, vi har jo ikke handlet før. Hvordan skulde det ellers være for en, du vilde have, en ung eller en gammel?"

„Saa meget gammel maatte den ikke gjærne være."

„Det kan jeg tænke, og kælve strax, eller hvornaar?"

„Helst en, der skal kælve saadan ved Jul."

„Saadan en skal du ogsaa faa, bitte du," svarede Morten, „en der skal kælve inden Jul gaar ud, du!"

De var imidlertid komne over i Stalden, hvor de forstyrrede Vogterdrengen i hans Middagslur; ved deres Komme sprang han hurtig op af Strøelsen, gned Øjnene og for derpaa op mellem et Par Køer for at slaa dem ud.

„Hej, hej, stop lidt, Jep!" lød Husbondens Røst i Døren, „lad kun det være lidt. Se her, du," vedblev Morten henvendt til Jens Tislund og pegede paa en sortbroget Ko, „her er, spille mig, en Bos; hvor meget Sølvtøj tror du, du giver for den? Se, her er Flæsk, du!"

Med disse Ord gav han med sin flade Haand Koen et saadant Dask paa dens venstre Baglaar, at Dyret forskrækket gav et Hop og sparkede bag ud, hvorved Gødning og andet Snavs stænkede op ad Mortens velvise Person.

Dette lod dog ikke til i nogen videre Grad at genere ham, og efter at have tørret sig i Ansigtet et Par Gange med sit ene Trøjeærme, vedblevj han: „Naa, se nu paa Tøjet; er det ikke „Postelin", du, sikken et Kropstykke og sikke Pattetøj hun har,

[1]) d. e. Nødhuset, Kostalden.

og Horn; det er, spille mig, den villeste Ko, du vil se for dine Øjne. Og det er netop en Ko, der passer for dig, omkring ved Jul skal den kælve, og saadan en Mælken, du vil faa, aa, hvor din Kone vil fornøje sig derover!"

Handelen blev afsluttet, og da Lidkjøbet var drukket, trak Jens Tislund hjem med den sortbrogede, om hvilken Morten højt og dyrt havde lovet, at den skulde kælve „inden Julen gik ud", Dagen huskede han ikke saa nøje, da han havde glemt at notere den. Men paa en Dag fra eller til kom det heller ikke an fra Jens's Side.

Da Koen var kjøbt.

Da Jens og den sortbrogede naaede hjem, stod Stine uden for paa Havegærdet, sysselsat med at hænge Linned til Tørring.

„Da kan du nu tro, Stine," raabte Jens hende stolt og fornøjet i Møde, „at vi har faaet en Ko, som betyder noget' Baade Morten og Konen roste den saadan, og den skal kælve til Jul, akkurat ligesom du ønskede det."

„Det kan jeg lide dig for, lille Mand," svarede hun, „saa har du da ikke ladet Morten narre dig."

„Tror du, **han** skal narre mig!" udbrød Manden, smigret ved Konens Ord.

„Nej, men det var ellers rart, lille Mand," vedblev Stine, „nu bliver vi da ikke mælkeløs den første Vinter, vi er sammen."

Det blev imidlertid Jul, men Jens Tislunds ny Ko kælvede ikke, det blev Kyndelmisse og omsider Fastelavn, men endnu ingen Kalv. Det voldte naturligvis de unge Ægtefolk en Skuffelse, og da navnlig Konen, som havde gaaet og glædet sig til den dejlige Mælk. Nu fik hun aldrig en Draabe, thi i den gode Tro, at Koen skulde kælve ved Juletid, havde hun malket den af om Efteraaret. Det lakkede allerede godt hen imod Paaske, og da en fjorten Dage før Skjærtorsdag kælvede Koen endelig, og den saa længselsfuldt forventede Kalv kom til Verden.

Et Par Dage efter traf Jens Tislund og Morten sammen inde hos Byens Høker.

„Hør," sagde Snedkeren, „hvor længe plejer I at holde Jul her paa Egnen?"

„Ja," svarede Morten med et rigtig bredt Smil i sit fede Ansigt, i det han samtidig tog sig en meget vigtig Mine paa, skrævede ud med Benene, stak Maven frem og dampede løs paa Merskumspiben, der dinglede mellem hans Tænder, „se, det er nu saadan lidt forskjellig, det kommer an paa, hvem det er, der holder Jul. Smaafolk er jo gjærne færdig til Hellig tre Konger, somme af dem kan jo ogsaa blive ved til Kjørmis[1]), andre, som er mere velstaaende, kan blive ved til Fastelavn, og endelig saadanne som mig og de andre Gaardfolk, vi kan blive ved til Paaske. Om der saa er nogen, der kan blive ved længere, det ved jeg sku ikke, tihaahaa."

„Naa ja, det kan passe godt nok," svarede Jens Tislund tørt, „for Koen kælvede først den anden Dag."

Morten Bæk og Jens Tislund vedblev fra den Dag af at være lige gode Venner, men Snedkeren lovede ved sig selv, at det Puds skulde den gode Morten ved Lejlighed faa betalt.

Saa skete det en bidende kold Vinterdag, vel en tre Fjerdingaar efter det sidst fortalte, at Jens Tislund gik op til Mortens. Da han havde forrettet sit Ærende, fulgte han med Manden hen i Nødset

„Du kan da ikke sige mig, bitte du, hvad mine Køer fejler," begyndte Morten Bæk efter at have faaet Døren vel lukket til for Kulden, „for her staar de nu og faar godt Foder og

---

[1]) Kyndelmisse.

giver ogsaa helt godt Mælk; men hvordan nu Fanden det kan være, saa har vi ikke i flere Dage kunnet faa et Gran Smør af dem. Vi har prøvet det baade paa den ene og den anden Maade og forsøgt mange Raad, men det hjælper s'gu lige meget, bitte du. Og saa er det ikke det eneste; men her staar nu den sortgrimede, den bedste Ko, jeg ejer og har, nu har hun hverken ædt i Dag eller i Gaar, og den hvide der henne, hun begynder nu at staa og hænge lige saadan."

„Ja, det er ikke gode Tegn," svarede Jens og betragtede Køerne med en betænkelig Mine, „du har vel ikke selv en Mening om hvad de fejler?" Med disse Ord begyndte han nøjere at undersøge den sortgrimede ved at se den i Munden, føle den paa Halsen, under Bugen og paa forskjellige andre Steder.

„Nej, saadan helt bestemt har jeg jo ingen, bitte du. Men hvad mener du, for du skal jo være saadan lidt klog paa Kræet?"

„Ja, jeg tykkes jo nok, det her er saadan lidt aparte," svarede Snedkeren og følte Koen hen ad Ryggen.

„Det forekommer ogsaa mig," sagde Gaardmanden.

„De skulde da aldrig være forhexede?"

„Det samme har jeg s'gu tænkt."

„Ja, jeg kjender ikke meget til saadan noget," sagde Jens, „men naar du ikke kan faa Smør, saa ved jeg ikke, hvad jeg skal sige."

„Ja, da kan jeg ikke det, og nu har jeg ikke faaet Brød paa mit Smør, eller, hvad det var, jeg vilde sige, Smør paa mit Brød i tre Dage, og det aleneste, fordi vi ikke kan kjærne noget."

„Ja, da var det ikke Narreværk, om du skulde miste nogen af din Besætning, Morten."

„Nej, vist var det ej, bitte du. I Fjor ved den her Tid var det, jeg mistede det røde Øg, det spaar ikke allerbedst."

„Nej, det er vist."

„Men Skarnsfolk og Skidtfolk er der nok af i Verden," vedblev Morten, „og Gud maa vide, hvad det er for noget Kram, der vil have mig lagt øde. Hvor de skulde ha'e, saadanne Kjæltringer og Rakkerfolk!"

„Ja, vist skulde de saa. Du har vel ingen Mening om, hvem det er?"

„Nej, jeg har ikke, bitte du. Jeg har jo tænkt saa smaat paa Simon Rasmussen, men saadan noget sikkert kan en jo ikke sige."

Samme Simon Rasmussen hørte til Mindretallet i Hvejsel, der, som bekjendt, ikke ansaa Morten Bæk for noget stort Lys; for Resten var han en større Gaardmand og Mortens Nabo. I det sidste Aars Tid havde de ligget i Splid og Kjævl med hinanden angaaende et Tørveskifte. Dette vidste Jens Tislund.

„Du skulde lige godt se at faa noget gjort ved det, Morten," sagde Snedkeren, „det kan bedst gjøres, inden saadan noget faar for megen Magt."

„Ja, men hvem kan hjælpe, bitte du? Jeg har baade prøvet hende Lam-Sidsel og Gal-Væveren, som jo nu skal være saa ræddelig kloge; men det har ikke hjulpet for en Snus, alt det de har doktret og læst over dem."

„Det er heller ikke nogen at gaa til, Morten, for der er jo ingen af dem, der har andet end den lille Cyprianus. Nej, gaa over til den Hvide-Smed, du; han skal snart sige dig, hvad de skaaer[1]), og ogsaa, hvem der har forvoldt det. Jeg tror nu, de er forhexede."

„Det samme tror jeg ogsaa, og som jeg siger, jeg har tænkt paa Simon Rasmussen; jeg vilde have haft Lam-Sidsel til at vise mig ham i en Spand Vand, men det kunde hun Død og Pine ikke, bitte du. Nej, men saa tror jeg lige godt, jeg vil gaa over til den Hvide-Smed, det har jeg for Resten tænkt lidt paa før, for det skal jo være en grufelig klog Mand."

Da Jens Tislund kort efter gik hjem, lagde han Vejen om ad Hvide-Smeden — den berømteste „kloge Mand" i mange Miles Omkreds — skjønt dette godt og vel var en Mil af hans Vej.

Morten overvejede nu Sagen en Stund, og hen imod Aften lagde han et Dækken paa en af Hestene og red over til Hvide-Smeden. Han kjendte ikke denne saa nøje og havde kun set ham et Par Gange.

Da Morten traadte ind ad den kloge Mands Dør, fandt han Hvide-Smedden siddende foran Bordenden, læsende i en meget gammel Bog.

„Cyprianus," tænkte Morten Bæk strax ved sig selv, og dette indgød ham en saadan Respekt, at Størstedelen af den Værdighed, der under andre Forhold omgav hans Person, med et svandt bort, og da han hilste „Godaften", var det med en

---

[1]) skader.

Stemme, saa spag, at man næppe skulde tro, den kom fra den første blandt de Hvejsel-Bønder.

Den kloge Mand svarede intet, men vedblev at læse uforstyrret videre i sin Bog. Først efter omtrent ti Minutters Forløb hævede han langsomt sit Blik fra Bogen og fæstede det paa Morten, der tavs og højtidelig var bleven staaende ved Døren.

„Godaften, Morten Justesen Bæk, som hans fulde Døbenavn jo er," begyndte Hvide-Smedden i en vis Præketone, „jo,

Morten hos den kloge Smed.

jeg ved nok, hvilket Ærende der haver ført hannem hid i denne Aftenstund, thi vid, intet, af hvad der sker eller foregaar, kan gaa gedulgt for mine Øjne, jeg gjennemskuer grandt selv den tætteste Mur, den være sig af hvad som helst, og saaledes er det mig da ogsaa aabenbaret, førend nogen haver tilsagt mig derom, hvad der haver bragt ham, Morten Justesen Bæk, til at opsøge mig i denne Guds Time. Du kanst intet Smør kjærne af dine Køer, og allerede est to af dem angefængte af en indvendig Sygdom og Betændelse. Est det ikke saa?"

„Jo, Pinedød, det er akkurat, ligesom I siger," svarede Morten og spyttede. Han begyndte nu at faa Mod.

„Saa hør da og anmærk dig dette: Dine Kreaturer est befængte med Hexeri og andet Djævelskab, og den, fra hvem det er hidrørendes, est en i dit Nabolag bosiddendes Mand. Hans Navn tør jeg ikke mundtligen fremføre, men om du ønsker det saa, da skal hans livagtigstens Billede komme til Syne for dine Øjne udi en Spand Vand, som skal vorde indsat for dig her paa Gulvet."

„Ja, saagu, jeg ved jo nok, hvem det er, bitte du, men det kunde lige godt aldrig være saa galt at faa ham at se."

„Ja," svarede den kloge Mand, „men der est da ved Sagen den Ting at anmærke: Vil du i Vand skue hans Billede, kanst dine Kreaturer ikke kureres, og det vil i sin Udstrækning vorde en farlig Geschikt, i det det upaatvivligen vil fange an samtlige firføddede Dyr, der findes paa din Ejendom, det være sig de drøvtyggendes som de ikke-drøvtyggendes. Ser du derimod ikke hans Billede udi Vand, da skal jeg dig Midler og Lægedomssager beskikke, hvormed du Trolderiet og Krankhejten kan fordrive fra Gaard og Grund."

Morten foretrak det sidste og spurgte om, hvornaar Hexeriet vel kunde være fordrevet.

„Om otte Døgn," svarede Smeden, „da skal dine Kreaturer atter være forløste og have deres Gesundhejt tilbage, saafremt du da tager mine Ord og Raad efterretligen til Følge."

„Det var ellers rart det," ytrede Morten næsten glad, „for nu har jeg ikke faaet Smør paa mit Brød i tre Dage."

„Nu vel da," begyndte Hvide-Smedden højtidelig og værdig, „lyt saa til mine Ord og Raad og læg dig dem vel paa Hjærte og Sinde, paa det at dine Kreaturer atter kan komme sig af den Pest og Krankhejt, hvori de ved Trolddoms-Magt ere gefaldne. Du faar ikke Anstifterens Aasyn at se, derfor skal som Tegn vorde dig dette: Da Manden satte Besmittelse udi din Stald, gik han først i Vest og saa i Syd for at naa din Gaard."

„Pinedød, det passer!" indskød Morten med et Nik.

„Og han haver tre Skorstene paa sin Gaard."

„Det var som Fanden, jo, det er ham!" nikkede Morten atter og vendte meget tilfreds Skraaen i Munden.

„Og det est en Mand, med hvem du en Gang haver haft Strid og Fjendskab; ved du saa, hvem der er tilsigtendes?"

„Ja, vist gjør jeg saa, bitte Fa'er, det er ham min Nabo, Simon..."

„Vel, vel," afbrød den kloge Mand, „hør da og erfølg

mine Raad og Reglementer. Førstkommende Torsdag, naar Klokken est slagen ti, da maa du paadrage dig dine bedste Klæder og saalunde se at komme op paa den Mands Loft, paa hvem du haver fældet din Mistanke, medhavende dig en Pose. Du maa da gaa tvende Gange rundt om Loftet, først baglængs, dernæst forlængs, og naar du saa dermed est færdig, maa du af hver Korndynge tage Sæd og dermed fylde din Pose. Tager du meget, da vorder Mandens Høst daarlig, thi Misvæxt vil da lægge hans Udsæd øde, tager du derimod lidet, da vorder hans Avling bedre."

„Jeg tager Pinedød det, jeg kan bære," mumlede Morten med et eftertrykkeligt Nik.

„Men husk nu vel og gjør, som jeg haver dig tilsagt, Morten Justesen Bæk; allerførst to Gange rundt om Loftet, baglængs og forlængs, og naar du Kornet haver annammet i Posen, da maa det samme gjentage sig. Og læg vel Mærke til, at alt monne gange stiltiendes af, at du ikke udlader dig derom til noget Menneske, at du ikke medhaver hverken Lys eller Fyrtøj, og Torsdag Aften maa det ske mellem ti og elleve. Dette bør du vel iagttage, hvis Geschikten skal faa et Udfald dig til Gediegenhed og bedste. Naar Uret viser elleve, maa du være hjemme og koge det medtagne Korn i tre Spande Vand sammenblandet med en kostbar og kuriciøs Drik, som jeg dig skal medgive. Dette skal koge i ongefær et Kvarter, hvorpaa du udi næste Time, mellem tolv og et, maa indgive dine Kreaturer det at drikke, og skal de da snart vorde befriet fra den Usundhejt og Gekrankskab, hvormed de est befængte."

Da Morten kort efter red hjem, tænkte han sikkerlig mindre paa sin Pengepung, hvorover det dog var gaaet slemt ud, end paa den Hævn, der snart skulde ramme hans Nabo og Uven Simon Rasmussen.

Torsdag Aften kom. Hos Simon Rasmussens skulde der være Julevisit. Da Skumringen faldt paa, begyndte Gjæsterne at indfinde sig, iblandt disse var ogsaa Jens Tislund. Da han inde i Dagligstuen havde hilst paa Vært og Værtinde, gjorde han, der var temmelig husvant der i Gaarden, sig et Smut ud i Bryggerset, hvorfra han kort efter atter vendte tilbage, uden at nogen havde lagt Mærke til hans Ærende der ude. Snart sad alle Gjæsterne om det rigt besatte Bord, og enhver brugte nu Munden efter bedste Evne, men til forskjelligt Brug, i det nogle havde mest travlt med at bjærge ind til Livets Ophold, andre derimod med at fortælle Smaakrønniker og Dagens Nyheder.

Jens Tislund, der ved slige Lejligheder altid plejede at tage levende Del i Samtalen og Selskabets Glæder, var i Aften paafaldende tavs og saa usædvanlig ofte hen til det bornholmske Stueur. Endelig, da dette viste ti, rejste han sig og forlod Stuen. Uden at nogen lagde Mærke dertil, kom han ud i Forstuen og tog her Plads paa en Trefod i Nærheden af Loftstrappen, der fandtes i et tillukket Rum. Det var bælgmørkt. Han havde ikke siddet længe, før han hørte listende Fodtrin nærme sig Døren ude fra, et Øjeblik endnu, og Morten Bæk traadte ind, saa sagte og lydløst som en Kat. Han gik paa Hosesokker og bar en tom Pose under Armen. Paa Grund af Mørket var det ham aldeles umuligt at opdage Jens Tislund, og uden at ane mindste Fare skred han sagte op ad Loftstrappen efter at have trukket Døren til efter sig.

Da Morten, som naturligvis i et og alt fulgte den kloge Mands Raad, kom op paa Loftet, saa han sig først lidt omkring for gjennem Mørket at skjelne de forskjellige Gjenstande fra hinanden; det var dog alt for mørkt, til at dette kunde lade sig gjøre, og han maatte derfor se at føle sig frem. Modig og uforfærdet tog han fat paa Arbejdet, i det han i jævn Marsch begyndte at gaa baglængs om Loftet, som Forskriften bød.

Jens Tislund stod imidlertid ikke længere i Forstuen. Saa snart Morten var naaet op paa Loftet, havde han forflyttet sin Stilling ud i Bryggerset, hvor han udelukkende syntes at have sin Opmærksomhed henvendt paa en næsten mandshøj Svinetønde, der stod ind mod Væggen, fyldt med Mask og andet Svineføde. Oppe paa Loftet hørtes listende Fjed, der kom nærmere og nærmere. Et Smil spillede om Snedkerens Mund, han gjorde et Par utaalmodige Bevægelser, da lød der pludselig et højt, gjennemtrængende Brøl, og en Person dumpede ned fra Loftet, en vældig Plasken og Skvulpen — og Morten Bæk laa i Svinetønden, medens tykt og tyndt, hvormed Tønden var fyldt, stænkede til alle Sider.

Jens Tislund for hen mod Køkkendøren for at kalde Folk til, men før han naaede Døren, blev den allerede aabnet fra den anden Side, og ud i Bryggerset strømmede nu Gjæster og Tjenestefolk, Mænd og Kvinder, mellem hinanden, for at se, hvad der var paa Færde, selv gamle Ole Røgter, der hele Aftenen havde siddet og pillet Kartofler for Pigerne, sluttede sig til Toget og dannede dets Bagtrop, medens Sidsel Kokkekone med et spruttende Tællelys i den ene Haand og en Grydeslev i den anden gik i Spidsen.

Alle strømmede sammen om Svinetønden, og det Syn, der

her viste sig, fik snart hele Forsamlingen til at bryde ud i en skraldende Latter; thi op af Tønden stak den værdige Morten Justesen Bæk sit af Mask og Valle tilsølede Ansigt, spyttende og spruttende til alle Sider. Han havde i Faldet faaet Munden fuld af Mask og Kartoffelskrællinger. Saa snart han saa de ankomnes Munterhed, blev han graagul i Ansigtet af Vrede og Arrigskab og snærrede og bandte selv over dem, der viste

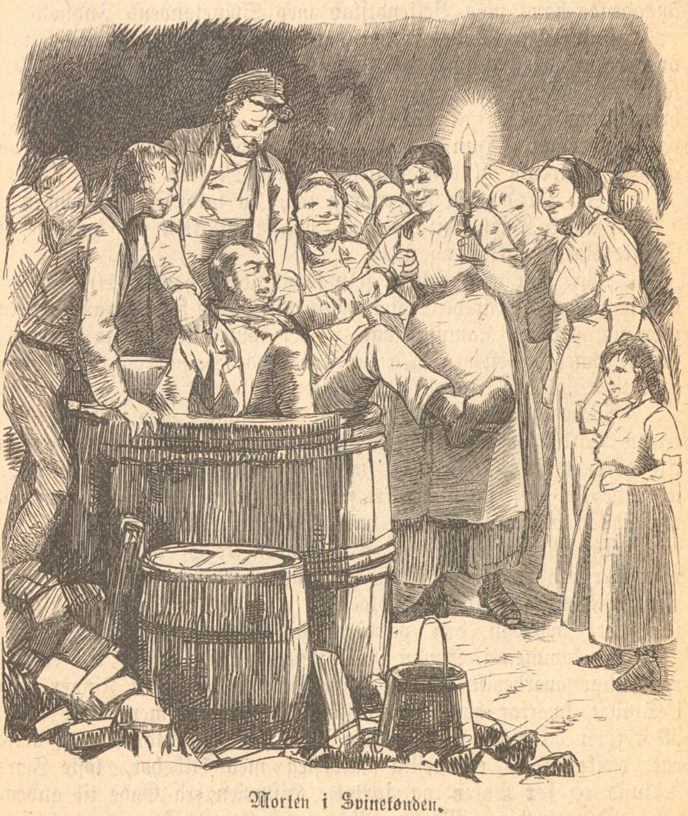

Morten i Svinetønden.

ham Medlidenhed ved at byde ham en hjælpende Haand eller ved i en meget omsorgsfuld Tone at spørge ham, hvordan han dog var kommen saadan af Sted. Men det var aabenbart, at Morten ikke betragtede det som sin Pligt at svare herpaa, han

vedblev at sprutte og hvæse og tage det ene fortvivlede Krafttag efter det andet for at komme op af den Bløde, hvori han var sunken. Men Masken, der dannede det fastere Bundlag, og hvori han stod til langt op om Benene, var ikke saadan at komme op af, og først da Jens Tislund tillige med et Par andre tog fat paa ham, kom han endelig paa tør Grund. Fra alle Sider summede det nu om ham med leende Spørgsmaal, angaaende hans nøje Bekjendtskab med Svinetøndens Indhold.

Sidsel Kokkekone, hvem Latterens Taarer strømmede ned over de trinde, rødmussede Kinder, kom, netop som Morten løftedes af Svinetønden, til at kaste et Blik op mod Loftet, hvor hun da opdagede, at Loftsfjælene paa et Par Favnes Længde var borttagne. Hun anede da strax hele Sammenhænget og udbrød, henvendt til den plaskende vaade Morten Bæk:

„Ja, tak du din Oldemo'er for, du faldt i Svinetønden!"

„Hold Kjæft, dit Bæst," hvæste Morten og spyttede et Stykke Kartoffelskrælling ud.

„Aa, han maa hellere selv se at holde hans Kjæft, om det han har faaet," svarede Sidsel hvast og traadte frem foran Morten i en udfordrende Kampstilling, i det hun uvilkaarlig spændte fastere om Grydesleven med sin store røde Haand og løftede den som til Slag.

Man opfordrede Morten til at følge med ind til den varme Kakkelovn og faa tørre Klæder paa, men herom vilde han ikke høre et Ord, han bare stødte og puffede til alle Sider for at bane sig Vej ud i det fri forbi Tilskuerne, som allesammen tog sig en billig Latter paa hans Bekostning.

Da Morten Bæk vel var sluppen ud af deres Kløer, og man var vendt tilbage til Daglistuen, trængte alle ind paa Jens Tislund for at faa Opløsning paa Gaaden; thi en Gaade var det, hvordan den værdige og kloge Gaardmand Morten Bæk var kommen i Simon Rasmussens Svinetønde, og enhver var tillige overbevist om, at Jens Tislund havde en Finger med i Spillet, hvorfor han jo maatte kunne give nærmere Oplysning. Men først da man var kommen til Sæde om Bordet, og dette var dækket med en dejlig Kalvesteg med Tilbehør, løste Jens Tislund op for Posen og fortalte Historien fra Ende til anden.

Den snedige Morten Bæk var denne Gang gaaet saa grundig i Vandet, og det i dobbelt Forstand, at det aldrig senere lykkedes ham at hæve sit Ry eller at omgive sin uhyre Kløgt og Fiffighed med en slig Straaleglorie, som tidligere. Glorien var tabt, og det i en — Svinetønde.

Nord og Syd.

(Af Pastor J. Plenge).

Som bekjendt staar den mægtige Alpekjæde som et urokkeligt Grænseskjel mellem Nord- og Sydevropa, kun over- eller gjennemskridelig paa et Par enkelte Punkter.

Hvem der nu ikke har Tid og Raad til ved en besværlig Rejse personlig at undersøge den mærkelige Forskjel

I Højfjældet.

paa Landet nord og syd for Alperne, beder jeg med mig at vove sig op i en Ballon, der kan føre os saa højt op over Toppen af St. Gotthard, at de mangfoldige Bjærgspidser ikke mere hindrer den fri Udsigt. Vi skal da se mod Nord det stolte klipperige Svejts og mod Syd det dejlige frugtbare Italien, og ved Hjælp af vore gode Kikkerter faa Øje paa mangen Forskjel. Der ligger Svejts for vore Øjne som et forunderligt Virvar af Bjærge, Klipper og Høje, adskilte fra hinanden enten

ved frugtbare Dale eller ved dybe Kløfter med milelange Elve, skummende vildt fra Bjærgets Top til dets Fod, eller ved yndige, bjærgomkransede dybe Søer. Det er let nok at bruse med et Damptog gjennem Sletterne eller at dampe over de rolige Søer, men det er unægtelig en hel Del besværligere at krydse fra et Sted til et andet gjennem de snævre Dale og vilde Bjærgpas. Kjørevejen følger da et af de brusende Vandløb og er udhugget paa Skraaningen af en af Fjældsiderne, skiftende ved Hjælp af talrige Broer fra den ene Side til den anden, undertiden snirk-

En Isbræ (Gletscher).

lende sig i det uendelige frem og tilbage, op og ned ad den stejle Klippevæg. Mange Steder er Fjældene bevoxede med Skov fra øverst til nederst, andre Steder danner de store fløjelsagtig grønne, bølgende Sletter med enkeltstaaende Træer og talløse smaa Huse for Mennesker og Kvæg. Højt oppe kan man skimte som smaa Punkter de græssende Køer, endnu højere de evig snedækte Toppe med de vilde Gletschere. Det ser alt sammen

forunderlig malerisk ud for os danske Sletteboere selv ved Dagens klare Lys, men bliver dog mest romantisk i Dæmringen og ved Maaneskin. Da synes Klipperne endnu højere og mere truende, Sneen og det skummende Vand endnu hvidere, Broerne over de dybe Svælg endnu luftigere, medens utallige lysende Punkter overalt paa de stejle Klipper vidner om, at der bor Mennesker der, hvor man næppe skulde tro, at en Fugl vilde bygge sin Rede.

Saa ser det rigtignok mere smilende ud, naar vi fra vort ophøjede Stade vender vore Øjne et Stykke mod Syd. Der er ogsaa Bjærge, men ikke saa høje, ikke saa vilde, ikke saa snedækte,

Landskab i Svejts.

ikke saa snævert sammenpressede. Vel har Italien ogsaa overalt sine Bjærge, hvorpaa dets Skjønhed jo for en stor Del beror, men de danner dog mere ligesom Ryggen og Skuldrene af Landet og indrømmer Plads nok til uendelig store, aldeles flade Sletter, vidunderlig frugtbare og mange Steder ogsaa vel dyrkede. Skjønt man snart bliver kjed deraf, gjør det dog i Førstningen Øjet godt at hvile paa den jævne Grund, hvor paa milelange Strækninger er plantet lange Rækker af Morbærtræer, forbundne ved i hinanden slyngede Vinranker, medens Mellemrummene dyrkes med Majs, Kaal, Roer, Tomater o. a. d. Paa højere

tørre Skrænter ses Grupper af Oliventræer, der meget ligner vore Piletræer, langs Vejene store ægte Kastanietræer, fuldt besatte med Frugt, eller høje Rør med mægtige Blomsterduske.

Det stærkere Sollys og det forandrede Planteliv begynder nu at fortælle om, at vi nærme os Syden, og hvis vort Øje ikke er aabent nok til hurtig at fatte Naturens Afvexling, saa skal Menneskelivets Færden snart lære os Forskjellen paa nord og syd for Alperne. Hvilken Forskjel allerede paa Husene i Svejts og i Italien. Vi har jo alle set de yndige smaa Svejtserhuse, som rejsende gjærne bringer hjem med sig, og som giver en ypperlig Ide om et rigtig pænt, nyt Svejtserhus, thi

Bondehus i Svejts.

selv de ny, store og smukke Huse i Svejts bygges ofte endnu i den nedarvede Stil, hvor meget end de for hele Verden gjældende Moder truer med at fordrive den. Men man maa ikke tænke sig, at alle Svejtserhusene ser saa hvide og nydelige ud i Virkeligheden; de er rigtignok lidt mere mørke og sortladne. Jeg fik min Lyst til nøjere at undersøge en af disse ejendommelige Bygninger stillet under et Ophold i Andermatt, en rigtig lille Svejtserlandsby paa Skraaningen af St. Gotthard. Mit Spørgsmaal til en ældre Husmoder, der netop stod i sit Huses aabne Dør, om hun vilde tillade mig at se det indvendige af hendes Hus, blev strax besvaret med et venligt Ja, og Forstaaelsen blev den allerbedste i Verden, da vi fik hende gjort begribeligt, at vi var fra det lille Danmark, om hvis Kamp med

det store Tyskland hun og alle Mennesker i Evropa synes at have en god Ide. En Stentrappe uden paa Huset førte os til Indgangsdøren til Stueetagen oven over den flere Alen høje Stengrundvold, der danner en varm Vinterstald for Kvæget. Tværs igjennem hele Husets Dybde gik en med forskjellige Redskaber og Brugsgjenstande opfyldt Gang, paa hvis ene Side var et større og et mindre Køkken i højst uudviklet Tilstand baade med Hensyn til Kogekar og Ildsted. Baade her og i Gangen, ja omtrent i hele Huset saa alt, omendskjønt ret renligt, dog brunsort ud, som om hundrede Aars evige Røg havde sværtet det, hvilket nok ogsaa er Tilfældet, da man i Steden for at sende Røgen ud af en regelmæssig Skorsten overlader til den selv at finde sig en Udgang. (Man maa have stærke Øjne i det Land!) Den største Halvdel af Stueetagen optages af den store rummelige Dagligstue med en lang Række lave Vinduer ud til to Sider; en mægtig muret Bilæggerovn, der nok aldrig kan blive kold igjen, naar den først bliver varm, danner Baggrunden af Værelset, medens udskaarne lave Skabe til Klæder, Husgeraad og Fødemidler bedækker Sidevæggene. Med Undtagelse af Bedstefaders store Lænestol med den sovende Kat, gav intet Indtryk af stort Hygge. Huset havde endnu to Etager, hver med to eller tre Værelser, til Dels med Senge i, til Dels med Hylder til den vellugtende Ost, som allerede var begyndt at samle sig. Det mest ejendommelige er de prægtige Svaler under de langt fremspringende Tage: her kan baade Brænde og Vasketøj og Korn tørres og for en Del bevares, og de ses derfor overalt brugte paa de mest forskjellige Maader. Tagene, enten af Træ eller af Straa, er belæssede med en Masse store Stene, at ikke et stærkt Vindstød skal rive dem af. Hvor ganske anderledes ser dog Husene ud, saa snart man blot har overskredet St. Gotthard. Strax har man Sydens Huse, disse firkantede tagløse Kasser, opførte af store Tuffsten med lidt Hvidtning udenpaa. Nogle Aabninger er anbragte til Vinduer, men man synes ikke altid at have kunnet overkomme Anskaffelsen af disse, hvorimod Jærnstænger og Jærngitre er uadskillige fra Stueetagen, og et Par Balkoner fra de højere Etager. Indeni ser alt sort, smudsigt og uhyggeligt ud, hvilket intet Under er, da den hele fattige og smudsige Befolkning synes at tilbringe den største Del af Livet i det fri. Haandværkeren arbejder for aabne Døre, og de smaa Boder er halvt ude paa Gaden, der vrimler af Drivere og Fruentimmer og mørkebrune Børn med eller uden Klæder paa. Den hele Race ser ikke appetitlig ud; om man endog ser mangt et udpræget Røveransigt og ikke kan andet end glæde sig over den gjennemgaaende Livsglæde, der

synes at være et Arvestykke for denne Slægt, og som lader den nyde Livet langt mere, end vi gjør det, saa gjør dog Befolkningen nord for Alperne et ganske anderledes velgjørende Indtryk paa den fremmede. Hvilken smuk Skikkelse er dog en Svejtser! Enhver af disse høje, bredskuldrede, mandige Figurer med det smuktformede, godmodige og forstandige Ansigt, kunde afgive en herlig Vilhelm Tell, der ganske vist ikke var en enkeltstaaende Kraftkarl i et ellers svækket Folk, men kun det ligefremme Udtryk for en storslaaet og ædel Nation. Mændene er forholdsvis smukkere end Kvinderne, der, hvor godt de end tager sig ud i deres Nationaldragt med det dybt udskaarne Fløjelsliv og hvide Særke-Ærmer, dog ser ret mandhaftige ud. Det Indtryk faar man af dem alle, at de, skjønt skilte ad paa mange Maader, baade i borgerlig, sproglig og religiøs Henseende, danner tilsammen en kraftig Nation med et hærdet Legeme, en oplyst Aand og en stærkt udpræget Frihedssans. Intet Under, at et saadant Folk har kunnet udmærke sig ved Krigerdaad og Afkastelse af fremmede Tyranners Aag, — og intet Under, at man lader et saadant Folk, skjønt saa saare lille, med Ro og Fred! Vi danske kunde nok lære et og andet af Svejtserne!

Dog, naar vi nu en Gang har begyndt at sammenligne Nord og Syd, saa lader os ikke blive staaende ved den Smule, vi netop kunne se ved vore Fødder, men tage Mod til os og gaa lidt højere til Vejrs, at vi kan udvide vort Blik til Danmark mod Nord og til Bugten ved Napoli mod Syd. Da vil Forskjellen ret træde levende frem, og Valget for mangen blive meget vanskeligt. Der oppe højt mod Nord ligger det lille Danmark; hvor ser det dog venligt og tiltrækkende ud med sine grønne Græsgange og bølgende Kornmarker midt imellem de skyggerige Skove og i Solen blinkende Søer, alt omgivet af det blaa Hav. Et dejligt Modstykke hertil er mod Syd den vidunderlig skjønne Bugt mellem Neapel og Sorrent, omgiven af de skjønt formede Klipper med det mægtige Vesuv som Baggrund, beskinnet af et dejligt Sollys, der fremkalder de yndigste Farvetoner og ved sin stærke Varme indhyller alt i et fantastisk Slør. Man kan visselig aldrig blive træt af dette Skue; det er lige skjønt fra Bajæ, Neapel, Kastellamare, Sorrent og Kapri; det er yndigt ved Solopgang, naar Havet funkler som Millioner af Stjærner, det er maaske endnu skjønnere ved Aftentide, naar Vesuv faar sin fulde Belysning, og Havet bliver indigoblaat. Men naar vi saa gaar videre, saa synker Vægtskaalen til Fordel for Danmark. Hvor interessant det end er for Nordboen at se de ham ukjendte

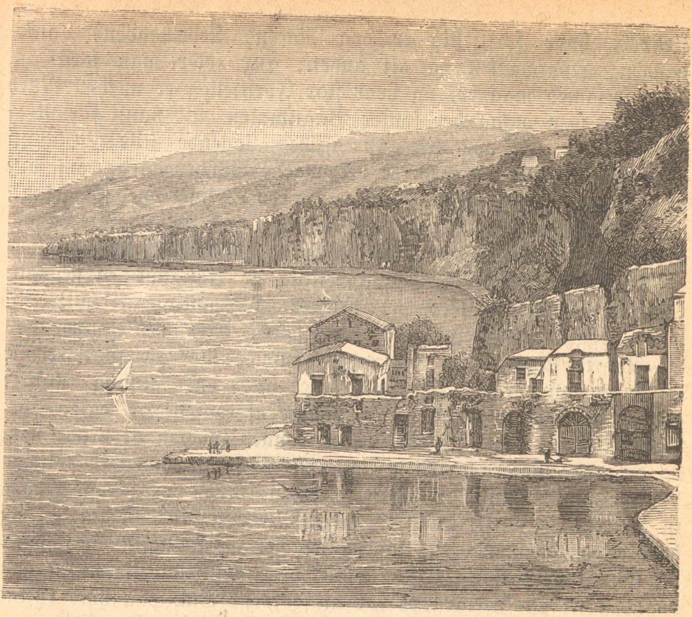

Bugten ved Sorrent.

Træer og Planter, som Oliven-, Orange-, Pinje- og andre Træer, Bomuld, Ris, Majs, o. s. v.; hvor lokkende end de modne Druer og Figener se ud; hvor vellugtende end de store fritvoxende Nerier og Kæmpe-Heliotroper er; hvor løjerligt de mægtige Agaver og store tykbladede Kaktus end tager sig ud, og hvor rigelig end Slyngplanterne dækker Mure og kryber ud af alle Aabninger, — der er dog ingen velgjørende frisk Grønhed for Øjet: ingen saftiggrønne Enge med et Mylr af Blomster, ingen frodige Græsmarker, ingen løvrige Skove, om der end er Tusender af Træer spredte overalt. Nej, jeg tror rigtignok, at „der er skjønnest i Danmark!"

Hvor forskjellig imidlertid Naturen er i Nord og i Syd, vil man dog mangen Gang finde de gamle Venner paa begge Steder. Man føler sig ofte ganske som hjemme selv her nede i disse varme Egne, naar man i Grøfter og paa Gærder, i Haver og paa Marker gjenfinder de gamle velbekjendte Planter og Blomster og Græsarter, om end i en lidt forskjellig Form. Dette er derimod aldeles ikke Tilfældet med Hensyn til Menne-

skelivet: hvor forskjellig er dog Racen, Levemaaden, Tankegangen, Opdragelsen og alt andet. Her føler man først ret, hvor fremmed man er, og hvor stor Forskjellen er mellem Nord og Syd, men ogsaa her synker Vægtskaalen til Gunst for Norden. Hvor ser dog selv en afsides liggende lille sjællandsk Landsby hyggelig ud med de velbyggede Bøndergaarde, omgivne af Frugthaver, de smaa tarvelige Insidderboliger med en Kaalgaard og med et Par Blomster i Vinduet, den sirlig holdte Landsbykirke og venlige Præstegaard, ikke at glemme Gadekæret med de snadrende Ænder! Saa appetitlig er rigtignok en neapolitansk Landsbyflække ikke: det hele er en Samling af hulter til bulter liggende smudsig hvide, fladtagede, firkantede Ruiner paa en eller to Etager med eller uden Vinduer eller Jærnstænger for Vinduesaabningerne. Det hele ligner mere en Samling Ruiner end beboede Vaaningshuse, og mange af Husene er ogsaa forladte Ruiner, som det ikke kunde lønne Umagen at bryde ned, da det raa Materiale ingen Værdi har. Stueetagen har ingen Vinduer, men kun store Døre med en Glug over; den bruges til Værksted, Butik, Stald for Dyr, Beboelse for Mennesker og hvad andet, der kan træffe sig, og ser saa mørk, fugtig og uhyggelig ud, at man aldrig fristes til at bede om Tilladelse til at gaa op ad den raa Stentrappe for at se første Sal, paa hvis rustne Jærnbalkon man lufter sit Senge- og Gangtøj. Det flade Tag er nyttigt til hundrede Ting: her kaster Makkaronifabrikanten og Bageren sit Korn, her tørrer Vaskerkonen sin Vask, her modnes Græskar og Tomater og Peber, her gjemmes, hvad man ellers ikke kan finde Plads for, ja her besørges mange andre Ting, alt i Guds fri Natur for Alverdens Øjne! Byens eneste Smykke er et gammelt falmet Madonnabillede med en smudsig Lampe eller et lille Kapel, lige saa forfaldent som alt andet. De op og ned ad Bakke gaaende snævre Gyder er fulde af stinkende Vandløb og alle mulige Uhumskheder og opfyldte med en utrolig Masse lurvede smudsige Børn, pjaltede Tiggere, skallede Kærlinger, skulende Munke, foruden den hele arbejdende Befolkning af Skoflikkere, Skræddere, Snedkere, Kjedelflikkere, Frugtsælgere, Bagere og andre, der alle foretrækker den aabne Gade for den beklumrede Stue. Det er, saa vidt jeg kan tænke mig, et helt østerlandsk Liv, der kommer til Syne allerede her; skulde derfor nogen ved at læse østerlandske Rejsebeskrivelser have faaet Lyst til at se en af disse smudsige Flækker med deres Befolkning af Lazzaroner og skrydende Æsler, behøver han saamænd ikke at gaa længere end til Omegnen af Neapel for at faa sin Lyst styret. Hvilken slaaende Modsætning finder han

allerede her mellem sine nordiske Landsmænd og Sydens Beboere! Hvor forskjellig er dog vor blonde Jens og rødmussede Karen fra denne mørke Giuseppe eller olivenbrune Antonella; de ildfulde brune Øjne og det ravnesorte Haar, der er saa vidunderlig glinsende, naar det bliver kæmmet og redt vel, er vistnok skjønne i en Nordbos Øjne, men kan dog ikke veje op mod de ellers simple Ansigtstræk, den smudsige Hudfarve og flade Skabelon. Nej, den neapolitanske Race er ikke kjøn, den synes for nær beslægtet med den afrikanske, og det er en hel Sjældenhed blandt de simplere Klasser at se et velformet Ansigt og en smuk mandig eller kvindelig Figur; ikke en Gang Børnene er kjønne uagtet deres sorte Haar og brune Øjne. Og hvad Naturen har nægtet, erstattes ikke ved Nationaldragtens Klædelighed. Man maa nemlig ikke tro, at Befolkningen omkring Neapel ser just ganske saaledes ud, som vi ser den hos os paa Teatret; nej, alle disse hvide Ærmer og Fløjels Liv og kulørte Skjørter existerer ikke mere i Virkeligheden, selv i de mest afsidesliggende Smaaflækker. Man er klædt her i de samme Stoffer som alle andre Steder i Evropa; Forskjellen er kun, at man her er halv afklædt. Mændenes Nationaldragt er en aabenstaaende Skjorte og et Par lasede Buxer, Kvindernes en Særk, et Bomulds Skjørt, et kulørt Snøreliv, halvt aabent i Ryggen, og derover et Bomulds Kastetørklæde. Børnene er klædte ganske som de voxne paa det nær, at Drengenes Benklæder endnu stedse har det forunderlig ejendommelige Snit, der lader den lille Skjorte ses for neden baade for og bag. Jeg ved ikke ret, om nogen kunde blive saa indtagen af Sydens Herligheder, at han kunde faa Lyst til selv paa det dejligste Sted at bygge sig en Villa, naar han skulde hver Dag færdes mellem en Landbefolkning som den neapolitanske. Det synes mig umuligt at befinde sig vel blandt denne smudsige, pjaltede, uvidende, overtroiske, betlende Race, hvor interessant det end kan være en enkelt Gang at betragte dens Leven og Færden. En Ting gjør en godt at se, og det er deres Liv og Lystighed; de synes altid at have et spøgende Ord at sige, og det spillende Øje og den smilende Læbe kan ofte gjøre det ellers stygge Ansigt ret tiltrækkende. Og en Ting maa man lade dem, nemlig at de er meget maadeholdne baade i Spise og Drikke; de er glade ved deres billige Vin, men beruses ikke af den, og deres Føde er sandelig tarvelig nok. Hvad vilde vel en af vore gode Sjællændere eller Jyder sige, om man gav ham til Davre en Tallerken med 12 smaa Snegle og til Middag et Stykke Græskar med lidt kogt spansk Peber?

En mærkelig Krabbe.

I Tidsskriftet »Land and Water« fortæller den engelske Naturforsker Ewerard, at han under sit Ophold i Kina ofte hørte en lille ejendommelig Krabbe omtale, som de indfødte kaldte „Buddha-Krabben“ og ikke sjældent fangede. Det ejendommelige ved denne Krabbe bestaar i, at den paa den ene Side ligner et højst latterligt Ansigt. Ewerard var naturligvis meget nysgjerrig efter at stifte nærmere Bekjendtskab med denne mærkelige Krabbe, og med nogen Umage lykkedes det ham endelig

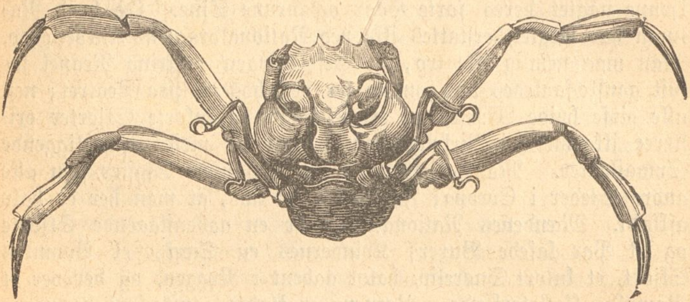

Buddha-Krabben.

at faa fat paa to Exemplarer af den. Ved Undersøgelsen viste det sig ogsaa strax, at der paa den ene Side fandtes et meget tydeligt Ansigt, som aldeles lignede en jovial, gammel Fyr, der viste tydelige Tegn paa at være forfalden til Drik.

Paa medfølgende Billede fremstilles denne mærkelige Krabbe for Læserne. Den er omtrent saa stor som den øverste Del af en Tommelfinger og har meget smaa Kløer. Den har, som før nævnt, hjemme i Kina og Tegnene paa dens Ryg har mærkelig nok en slaaende Lighed med Ansigtet af en gammel, grim Kineser. Øverst oppe ser man et Par skjævt stillede og næsten tillukkede Øjne med svære Øjenbryn. Mellem Øjnene springer der en afrundet, lidt fladtrykt Kartoffelnæse frem, der ligner den opsvulmede Næse paa en Drukkenbolt. Det fremspringende Parti paa hver Side af Næsen har megen Lighed med et Par stærkt oppustede Kinder. Skjægget over Munden er kruset, lige som paa en gammel Kineser, og det samme er Tilfældet med Hageskjægget. Den store Mund synes at være rede til at aabne sig for at nedsluge en god Portion Føde.

Nr. 15. **Kjødædende Planter** af E. Toepfer. — **Filipsens Skat,** Fortælling af Knud Skytte. — **Bjærgmandens Salve.** — M. m. Med 13 Billeder. 10 Øre.

— 16. **Dyrplageren,** Fortælling for Ungdommen af Emanuel Henningsen. — M. m. Med 8 Billeder. 25 Øre.

— 17, 18, 19 og 20. **Muntre Fortællinger** à 25 Øre.

— 21. **Jens Gjedsoes Skat,** af C. A. Thyregod. — **Kulkjælderen** med 16 Billeder. — M. m. 10 Øre.

— 22. **Skjælmen paa Mols,** Skjæmteæventyr ved Evald Tang Kristensen. — **En katolsk Kirkefest,** af Zakarias Nielsen. — **Stenmanden,** et Sagn med 12 Billeder. 10 Øre.

— 23. **Stendyssen,** Fortælling af M. M. med 6 Billeder. 10 Øre.

— 24. **Lige for Lige,** en Historie af Bertel Elmgaard. — **Nord og Syd,** af Plenge. — M. m. Med 12 Billeder. 10 Øre.

— 25. **Vennerne i Store-Mers,** Fortælling af C. Middelboe. — Det almindelige Pindsvin med 5 Billeder. — M. m. 10 Øre.

— 26. **Mette Vognsen,** en Livshistorie af Emanuel Henningsen. — **Den whitehead'ske Torpedo** eller Fisketorpedoen, af W. M. Med 5 Billeder. 10 Øre.

— 27. **Ungdommelig Kjærlighed,** Fortælling af Mads Hansen. — **Løjerlige Fisk,** ved E. Toepfer, med 10 Billeder. 10 Øre.

— 28. Kartoflen. — Draaben. — Hammeren og Knibtangen. — Drengen med Blomsterne. — Et Familiestykke. — Drengen der solgte Træskeer. — Egen og Hybenranken. — Irisken og Skaden, af P. Hansen Sønderkøge. Med 4 Billeder. 15 Øre.

— 29. Der er Penge i Lyset. — Drengen paa Kjæphesten. — Smaahistorier. — Trofast. — Orangutangen. — Ved Plankeværket. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 6 Billeder. 15 Øre.

Nr. 30. Et Æventyr i et Album. — Støvet og Lyset. — Eddystone. — Pigen og Andemo'er. — Skomagerdrengen. — Et Æventyr under Vandet. — Fiskeren. — Agurken og Pæren. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 7 Billeder. 15 Øre.

— 31. Æventyret om Ib, som gik til Havet efter sin Hat. — Rævens List. — Kongedatteren i Kulbjærg Klint. — Spillemanden. — Moderen og Drengen. — Stæren og Gjøgen. — Aftensang Af P. Hansen Sønderkøge. Med 6 Billeder. 15 Øre.

— 32. Et Æventyr paa Kullen. — Tyveriet. — Helle. — Lille Frida og hendes Kat. — Arresø. — Spillemanden med Harpen. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 7 Billeder. 15 Øre.

— 33. Jægerens Æventyr. — Lige for Lige. — Et Billede fra Svejts. — Benvedtræet. — Anna og Duen. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 10 Billeder. 15 Øre.

— 34. Under Linden. — Ole Skjære og Bakkemandens tre Gaver. — Knud og Inger. — Hunden og Spurvene. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 4 Billeder. 15 Øre.

— 35. Æventyret om den lille Rasmus. — Lille Inger og Ulven. — I Kaalhaven. — Hanen og Hønen som skulde til Dyrehavsbakken. — Græshoppen som blev kejserlig Springer. — Tjørnebusken. — Under Æbletræet. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 8 Billeder. 15 Øre.

— 36. Nissens Hue. — Et Billede fra Mainz. — Det skal være ganske bestemt. — Ved Daggry. — Bølgerne. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 6 Billeder. 15 Øre.

Husflidsmanden og Kromanden. Fortælling af Knud Skytte. 35 Øre.

N. C. Roms Forlagsforretning,
Kjøbenhavn, V.